

Jozef, deel 2

We gaan verder met de bijzonder interessante geschiedenis over Jozef. Hij had tien jaren gewerkt als slaaf in het huis van Potifar, die zoveel vertrouwen in hem kreeg, dat hij hem de zorg over heel zijn bezit en huisslaven toevertrouwde.

De vrouw van Potifar trachtte hem te verleiden tot ontucht maar hij ontvluchtte haar en werd door haar leugens in de gevangenis geworpen, de plaats waar de gevangenen van de koning gevangen zaten.

Ook daar – in dat kerkerhol zoals Jozef het zelf noemde - was God weer met hem. En dan lezen we in Genesis 40:1/4

1 Hierna gebeurde het, dat de schenker en de bakker van de koning van Egypte zondigden tegen hun heer, de koning van Egypte.

De schenker en de bakker waren twee hoge beambten van Farao. De één zorgde voor de spijzen van de koning en de ander voor de dranken van de koning.

Wat voor zonde dat was, waarmee zij de toorn van Farao opwekten, weten we niet.

De naam Farao komt van het Egyptische woord: Per-o en dat betekent: Het paleis. De plaats waar de Farao woont. Zo spreken katholieken over "de heilige stoel" en bedoelen daarmee de verblijfplaats van de Paus. De naam Farao betekent dus: Het paleis.

2 En Farao werd toornig op zijn beide hovelingen, de overste der schenkers en de overste der bakkers.

3 Hij zette hen in hechtenis in het huis van de overste der lijfwacht, in de gevangenis, de plaats waar Jozef gevangen zat.

Zij kwamen in de gevangenis terecht waar over Potifar de eindverantwoording had.

4 En de overste der lijfwacht stelde Jozef bij hen aan, om hen te bedienen. En zij waren geruime tijd in hechtenis.

Die overste der lijfwacht was dus een ondergeschikte van Potifar. Hij stelde Jozef aan om deze beide hoge beambten in gevangenschap te bedienen.

Die beide beambten kregen op een nacht allebei een droom en zij spraken tegen Jozef in vers 8:

8 Daarop zeiden zij tot hem: Wij hebben een droom gehad en er is niemand, die hem kan uitleggen. Toen zeide Jozef tot hen: Zijn de uitleggingen niet Gods zaak? Vertelt het mij toch.

Jozef schaamde zich niet om de naam van zijn God te noemen en Hem de eer te geven wat de uitleg van dromen betreft. En dan vertelt de schenker in vers 9 en verder zijn droom:

9 Daarop vertelde de overste der schenkers aan Jozef zijn droom en zei tot hem: In mijn droom, zie, er stond een wijnstok voor mij.

10 Aan de wijnstok waren drie ranken, en nauwelijks begon hij te botten, of zijn bloesem was er, en zijn trossen droegen rijpe druiven.

In een droom kan alles zich snel voltrekken. Zo ook in deze droom van de schenker.

11 En Farao's beker was in mijn hand. Ik nam de druiven, perste ze uit in Farao's beker en gaf de beker in Farao's hand.

12 Toen zeide Jozef tot hem: Dit is de uitlegging ervan: de drie ranken, dat zijn drie dagen;

13 Binnen drie dagen zal Farao uw hoofd verhogen en u in uw rang herstellen, en gij zult Farao de beker in de hand geven, zoals gij tevoren placht te doen, toen gij zijn schenker waart.

14 Maar blijf aan mij denken, wanneer het u goed zal gaan; toon mij toch uw dankbaarheid door van mij gewag te maken bij Farao, en breng mij uit dit huis.

15 Want gestolen ben ik uit het land der Hebreëen, en ook hier heb ik niets gedaan, waarom zij mij in dit kerkerhol hadden kunnen zetten.

Jozef pleit hier op ontroerende wijze voor zijn recht en onschuld. "Breng mij uit dit huis" smeekt hij de schenker. En dat gebeurde ook maar wel op Gods tijd.

De bakker kreeg hoop op een goede afloop en vertelde over zijn droom met drie korven met gebak op zijn hoofd waaruit de vogels wat brood pikten.

Maar hij werd – zoals Jozef de uitlegging van God kreeg en hem doorgaf - na drie dagen door ophanging gedood en daarna werd - naar Egyptisch gebruik - zijn hoofd van zijn lichaam gescheiden en aan afzonderlijke palen gestoken ten prooi voor de vogels.

En dan lezen we aan het eind van hoofdstuk 40 namelijk in vers 23: *Doch de over-*

ste der schenkers dacht niet aan Jozef, maar vergat hem.

Ook dat was weer een beschikking. Jozef moest nog enige jaren de weg van vernedering gaan.

Maar dan gaat God ingrijpen en gebeurt er iets na twee volle jaren en uit Gen. 41:46 blijkt dat Jozef toen ongeveer 30 jaar was. Ook Jezus begon Zijn openbare bediening toen Hij 30 jaar was.

We lezen in Gen. 41:1

1 Na verloop van twee volle jaren droomde Farao, dat hij aan de Nijl stond.

In het Hebr. staat hier "De rivier" en de rivier in Egypte is de Nijl.

2 En zie, uit de Nijl kwamen zeven koeien op, mooi van uiterlijk en vet van vlees, en zij weidden in het oevergras.

3 Maar zie, zeven andere koeien kwamen na deze op uit de Nijl, lelijk van uiterlijk en mager van vlees, en zij gingen naast die koeien staan aan de oever van de Nijl.

4 En de koeien die lelijk van uiterlijk en mager van vlees waren, aten de zeven koeien op, die mooi van uiterlijk en vet waren. Toen ontwaakte Farao.

In een droom is niets te wonderlijk. De magere koeien aten de vette koeien op maar ze bleven even mager, vertelde Farao er later bij aan Jozef (v.21).

5 Daarna sliep hij weer in en droomde ten tweeden male, en zie, zeven dikke en mooie aren schoten op uit een halm.

6 Maar zie, zeven dunne en door de oostenwind verzengde aren ontsproten na deze.

7 En de dunne aren verslonden de zeven dikke en volle aren. Toen ontwaakte Farao, en het was een droom.

Toen Farao 's ochtends wakker werd, was zijn geest onrustig want hij begreep dat dit een paar bijzondere dromen van hoger hand waren. Hij riep alle wijzen en geleerden bij zich en vertelde hen zijn dromen maar niemand kon een uitleg er van geven.

En dan herinnerde de schenker zich Jozef en sprak tegen Farao over hem en over zijn uitleg destijds en Farao liet Jozef haastig bij zich roepen:

14 Toen ontbood Farao Jozef, en zij haalden hem ijlings uit de kerker; men schoor hem en gaf hem andere klederen, en hij kwam bij Farao.

Wat een ontmoeting: Daar staat de gevangen slaaf Jozef voor de heerser van het wereldrijk Egypte.

15 Toen zeide Farao tot Jozef: Ik heb een droom gehad, en er is niemand, die hem kan uitleggen, maar ik heb van u horen zeggen: Gij behoeft een droom maar te horen om hem te kunnen uitleggen.

16 En Jozef antwoordde Farao: Geenszins; God zal Farao's welzijn verkondigen.

Jozef wijst direct de eer af dat hij in staat zou zijn dromen zo maar uit te leggen maar wijst Farao er op dat het God is die "het welzijn van Farao" let op deze positieve woorden, zal verkondigen.

Farao vertelt zijn dromen en Jozef geeft aan hem een door de Heere ingegeven uitleg, aangevuld door de raad aan Farao om een verstandig en wijs man aan te stellen om er voor te zorgen dat een vijfde deel van de rijke opbrengst in de eerste zeven jaren wordt opgeslagen in grote voorraad gebouwen.

En dan lezen we in vers 38 en verder:

38 En Farao zeide tot zijn dienaren: Zouden wij iemand kunnen vinden als deze, een man, in wie de Geest Gods is?

39 En Farao zeide tot Jozef: Aangezien God u dit alles bekend gemaakt heeft, is er niemand zo verstandig en wijs als gij.

40 Gij zult over mijn huis zijn, en op uw bevel zal mijn gehele volk zich voeden; alleen door de troon zal ik boven u staan.

41 Voorts zeide Farao tot Jozef: Zie, ik stel u aan over het gehele land Egypte.

42 Daarop trok Farao zijn zegelring van zijn hand en deed hem aan Jozefs hand; hij bekleedde hem met linnen klederen, en hing een gouden keten om zijn hals.

43 En hij liet hem rijden op de tweede wagen die hij had, en men riep voor hem uit: Eerbied! Aldus stelde hij hem aan over het gehele land Egypte.

44 Ook zeide Farao tot Jozef: Ik ben Farao, maar zonder u zal niemand in het gehele land Egypte zijn hand of zijn voet opheffen.

45a En Farao noemde Jozef: Safenat-pa-neach.

Deze naam kan volgens Schriftkenners de volgende betekenis hebben:

- Hij, die het brood des levens geeft.
- Redder van de wereld.

Hier is Jozef weer een afschaduwing van onze Heere Jezus.

45b En hij gaf hem Asnat, de dochter van Potifera, de priester van On, tot vrouw. En Jozef ging uit, als heer over het land Egypte.

Ook hier is Jozef een beeld van Jezus. Jozef krijgt een vrouw uit de heidenen tot bruid. Jozef aanvaardde dit als leiding van God.

In Genesis 41:46 lezen we dat Jozef 30 jaar oud was, toen hij onderkoning van Egypte werd.

Hij is 110 jaar geworden¹ dus na al zijn beproevingen heeft hij nog bijzonder mooie jaren beleefd en wel 80 jaar lang.

Dan lezen we in Genesis 42:1/2

1 Toen Jakob vernam, dat er in Egypte koren was, zeide hij tot zijn zonen: Waarom ziet gij elkander aan!

2 Voorts zeide hij: Zie, ik heb gehoord, dat er in Egypte koren is; trekt daarheen en koopt daar koren voor ons, opdat wij in leven blijven en niet sterven.

Vader Jakob had gehoord dat er in Egypte koren te koop was. Ook dat was een beschikking van God en zijn tien zonen gaan op reis naar Egypte.

6 Jozef nu was de machthebber over het land; hij was het, die aan al het volk van het land koren verkocht. Toen nu de broeders van Jozef aangekomen waren, bogen zij zich voor hem neer met het aangezicht ter aarde.

7a Zodra Jozef zijn broeders zag, herkende hij hen.

8 Jozef herkende zijn broeders wel, maar zij herkenden hem niet. Toen herinnerde Jozef zich de dromen die hij van hen gedroomd had.

Wat ging er veel door Jozef heen !! Maar hij wilde eerst zijn broers op hun gezindheid testen en sprak hen bits aan en zei dat ze verspieters waren.

De broers spraken tot Jozef dat ze eerlijke lieden waren en dat de jongste broer nog thuis was bij zijn vader.

Dan spreekt Jozef tot hen:

15 Hieraan zult gij getoetst worden: zo waar Farao leeft, gij zult van hier niet weggaan, tenzij uw jongste broeder hierheen komt.

Toen hoorde Jozef wat ze in hun eigen taal tegen elkaar spraken:

21 Zij nu deden aldus en zeiden tot elkander: Voorwaar, nu boeten wij voor wat wij onze broeder aangedaan hebben: wij zagen zijn zielsbenauwdheid, toen hij ons om erbarming smeekte, maar wij hoorden niet; daarom is deze benauwdheid over ons gekomen.

23 Zij wisten echter niet, dat Jozef hen verstonde, want zij gebruikten een tolk.

¹ Genesis 50:26

24a Toen wendde hij zich van hen af en weende.

Jozef hoorde toen, hoe het in het hart van zijn broers gesteld was. Hij verwijderde zich even naar een plek in zijn huis waar hij kon huilen.

Eén broer van Jozef t.w. Simeon werd gevangen gezet en de anderen konden terug gaan. En Jozef had hun duidelijk te verstaan gegeven, dat zij pas weer op een ontmoeting met hem konden rekenen, als hun jongste broer met hen mee was gekomen.

Als zij bij vader Jakob thuis komen en hun verhaal aan hem vertellen, denkt Jakob er vooralsnog niet aan om Benjamin met hen naar Egypte te laten reizen.

Maar toen de honger groter werd, sprak Jakob in Genesis 43:13

En neemt uw broeder mee, maakt u reisvaardig en keert terug tot die man.
En dan lezen we in Genesis 43:16

16 Toen Jozef Benjamin bij hen zag, zei hij tot zijn huisbestuurder: *Breng deze mannen in huis en slacht slachtvee en bereid het, want hedenmiddag zullen deze mannen met mij eten.*

En dan in vers 33:

33 *En zij zaten voor zijn aangezicht, de eerstgeborene naar zijn eerstgeboorte en de jongste naar zijn jeugd, zodat de mannen elkander verbaasd aanzagen.*

Daarna vertrekken de broers met z'n allen weer naar huis maar Jozef had zijn zilveren beker in de zak van Benjamin laten plaatsen bovenop het koren.

Een bode reist met zijn mannen hen achterna en beschuldigd de mannen van diefstal van de zilveren beker, die na onderzoek in de zak van Benjamin wordt gevonden.

Als zij ontdaan voor Jozef komen te staan, houdt Juda een pleidooi voor een vrije aftocht van Benjamin waar hij borg voor wil staan en dan lezen we in 45:1 en verder:

1 Toen kon Jozef zich niet langer bedwingen voor allen die bij hem stonden, en hij riep: Laat allen van mij weggaan. En daar stond niemand bij hem, toen Jozef zich aan zijn broeders bekend maakte.

2 Daarop brak hij uit in luid geroep, zodat de Egyptenaren en Farao's huis het hoorden.

Het paleis van Jozef stond naast het paleis van Farao, zodat zij daar het luide geroep van Jozef konden horen.

3 En Jozef zeide tot zijn broeders: Ik ben Jozef; leeft mijn vader nog? Doch zijn broeders konden hem niet antwoorden, want zij deinsden van schrik voor hem terug.

4 Toen zeide Jozef tot zijn broeders: Komt toch naderbij. Daarop naderden zij. En hij zeide: Ik ben uw broeder Jozef, die gij naar Egypte verkocht hebt.

5 Maar weest nu niet verdrietig en ziet er niet zo ontsteld uit, omdat gij mij hierheen verkocht hebt, want om u in het leven te behouden heeft God mij voor u uit gezonden.

Let op deze woorden van geloof van Jozef: Om u in het leven te behouden, heeft God mij voor u uit gezonden. Jozef heeft ervaren waar Petrus over sprak namelijk: Ver-

nedert u dan onder de machtige hand Gods opdat Hij u verhoge te zijner tijd. ²

6 Want reeds twee jaren is er hongersnood geweest in dit land en er komen nog vijf jaren, waarin niet geploegd of geoogst zal worden.

7 Daarom heeft God mij voor u uit gezonden om u een voortbestaan te verzekeren op aarde, en om voor u een groot aantal geredden in het leven te behouden.

8 Dus zijt gij het niet, die mij hierheen gezonden hebt, maar God.

Jozef ziet in alles Gods machtige hand. En ook voor ons geldt: Dankt onder alles, want dat is de wil Gods in Christus Jezus ten opzichte van u. ³

En dan vers 14:

Toen viel hij zijn broeder Benjamin om de hals en weende, en Benjamin weende aan zijn hals. En hij kuste al zijn broeders hartelijk en weende, hen omhelzende. Daarna eerst spraken zijn broeders met hem.

De broers trekken huiswaarts, met tien ezels beladen met het beste van Egypte en met tien ezellinnen, beladen met koren, brood en voedsel.

Jozef geeft zijn broers nog een goede tip mee voor onderweg en die staat in vers 24: Maak geen twist onderweg. Ga elkaar niet de schuld geven van de moeilijke jaren van Jozef.

Vader Jakob kon aanvankelijk de woorden van zijn zonen niet geloven maar uiteinde-

² 1 Petrus 5:6

³ 1 Thes. 5:28

lijk zegt hij: Ik wil naar Jozef gaan en hem zien, eer ik sterf. ⁴

Hij heeft echter in Egypte nog ongeveer 17 jaar geleefd; een onbezorgde goede oude dag.

Genesis 46:27b

Het gehele getal der zielen van het huis van Jakob, die naar Egypte kwamen, was zeventig.

Dat is inclusief Jozef en zijn beide zonen.

Zeventig; een opmerkelijk getal.

29 En Jozef spande zijn wagen aan en trok naar Gosen, zijn vader Israël tegemoet. Toen hij hem ontmoette, viel hij hem om de hals en weende geruime tijd aan zijn hals.

Wat een ontmoeting voor Jakob en zijn zoon Jozef. En wat een ontmoeting is het geweest, toen Jezus na Zijn lijden, dood en opstanding ten hemel voer en daar Zijn Vader ontmoette. Wat een ontmoeting zal dat geweest zijn !!

Toen vader Jakob gestorven was, werden de broers van Jozef bevreesd dat hij zich nu op hen wreken zou. We lezen dat in Genesis 50:18 en verder:

18 Ook kwamen zijn broeders zelf, wierpen zich voor hem neer en zeiden: Zie, wij zijn u tot slaven.

19 Maar Jozef zei tot hen: Vreest niet, want ben ik in Gods plaats?

20 Gij hebt wel kwaad tegen mij gedacht, maar God heeft dat ten goede gedacht, ten einde te doen, zoals heden het geval is: een groot volk in het leven te behouden.

⁴ Genesis 45:28

21 Vreest dus niet, ik zal u onderhouden en ook uw kinderen. Zo troostte hij hen en sprak tot hun hart.

Jozef werd niet overwonnen door het kwade, maar hij overwon het kwade door het goede, zoals Romeinen 12:21 ons leert.

Jozef werd 110 jaar oud. Hij was ongeveer 33 jaar oud toen hij onderkoning van Egypte werd dus hij heeft ruim 75 jaar daar als een vorst geleefd.

Een relatief korte tijd van lijden en een lange tijd van verheerlijking.

2 Cor. 4:17a noemt ons:

Want de lichte last der verdrukking van een ogenblik bewerkt voor ons een alles verre te boven gaand eeuwig gewicht van heerlijkheid.

Jozef profeteerde nog voor zijn sterven: "God zal zeker naar u omzien en u uit dit land voeren naar het land, dat Hij Abraham, Isaak en Jakob onder ede beloofd heeft." ⁵

En hij liet de zonen van Israël zweren: Dan zult gij mijn gebeente van hier meevoeren. En dat is ook gebeurd onder Mozes. ⁶

⁵ Genesis 50:25

⁶ Exodus 13:19 en Hebr. 11:22